

Um lønarlag og dupultfunctiónir hjá tí almenna

Oddagrein

FÁA føroyingar ikki eina góða avtalu við danir, so mugu vit taka í egnan barm. Nakað soleiðis úttalaði Bjørn á Heygum seg til útvarpið herfyri. Eftir samráðingarnar fingur vit so at vita, hvat hann meinti við. Føroyingar mugu til at tosa um at lækka lønirnar og samtiðis skattin.

SPURNINGURIN um generella lønarlækking hefur verið frammi áður, men hefur ikki vunnið frama. M.a. hefur javnaðarflokkurin sett seg ímóti. Og tað er neyvan nakar ivi um, at flokkurin fer at halda fast við hesa støðu. Tí eingin trygja er fyri, at vit fáa eitt betri koyrandi vinnulív fyri tað um lønirnar lækka. Tað kann tvørturímóti gerast ein kodd. Tað er spurningurin um at fáa eitt meira effektivt vinnulív, sum má verða prioriteraður hægst.

VIT vita, hvat liggur aftanfyrir, tá tosað verður um at lækka skattin í hesum sambandi. Skerjing í almenna sektorinum skal rinda fyri henda lætta. Sjálvandi eiga vit at hyggja at almenna sektorinum og vita, hvat kann gerast fyri at minka útreiðslurnar har eins og aðrastaðni í samfelagnum. Men ansast má væl eftir, at ikki hetin móti tí almenna vinnur frama aftur á tingi. Tí samfelag okkara - ikki minst vinnulívið - kann ikki vera ein almennan sektor fyrirtátt. Tað er tó ábyrgdin hjá flokkunum á tingi og ikki minst landsstýrismonnunum, sum umsita tey ymsu økini, at tora at reka politikk tvs. at skera har hetta tærir - ikki teirra men landsins besta. Her hugsa vit um dupultfunctiónir í samfelagnum av ymsum slag tað verið seg innan skúlaferkið, heilsuverkið oa. Skulu útreiðslurnar innan tað almenna minkast, og tað skulu tær, har hetta er ráðiligt og rætt, tá má hetta vera, har vit veita eina og somu tænastu á fleiri plássum. Tú kanst ikki í allari framtíð, hefur tí ikki pengarnar til tað, varðveita somu tænastu á fleiri plássum, kanst tú fáa næærumtað sama burtur úr við at hava hesa tænastu á bert einum plássi. Tí má tað vera uppgávan og so sanniliga ábyrgdin hjá landsstýrismonnunum og tingmonnunum at tora at leggja lokalpolitiskt áhugamáli til viks og hugsa landsbúskaparliga og landspolitiskt.

JÚST hetta er høvuðstrupulleikin í dag. Tað er ikki lønarlagið, men tað er tvíhaldanin um fyrri einhvønn prís at varðveita dupultfunctiónir innan tær almennu tænasturnar. Heldur enn at niðurpina eina tyðandi almenna tænastu við at forðeilla figgarorkuna yvir dupultfunctiónir áttu vit at brúkt pengarnar á einum stað og harvið fingið optimalt burtur úr teimum, eisini um prísurin verður mist arbeiðspláss. Fyrr enn vit megna at skera íggjøgnum her verður eingin broyting í føroyska samfelagnum. Ósemjur í fylking og í sambandi eru alt annað enn at fegnast um í hesum døgum, tí vit hava meira enn nakrantíð brúk fyri støðugum politiskum viðurskiftum í landinum.

Sosialurin

Síðu 2 viðmerkingin

Vit hava fingið heimastýrið aftur!

Fimmarin í gjár viðgjörði úttalisi í tíðindaskrivi landsstýrisins eftir samráðingarnar við danir í seinastu viku: **vit hava fingið heimastýrið aftur.**

Henda setning hefur lögmaður júkað, síðani hann kom heim aftur. Um tað er fyrri at sannføra seg sjálv, ella fyrri at sleppa undan at tosa um okkurt annað, lata vit standa í óvissuni.

Hvat stendur so í hesi avtalu ella felagslýsing, sum landsstýrið skrivaði undir seinasta friggjadag.

Fyrst og fremst, at vit skulu halda somu kós í figgar- og fiskivinnupolitikkinum sum seinastu árin. Har stendur, at danir nú taka alla endurfíggingina av uttanlandslánum, sum eftir eru, undir einum, og at ásett verður, hvussu stóru blokkurin verður komandi trý árin.

Gjort verður greitt, at henda yvirlysing respektar allar undanfarnar avtalur, og serstakliga verður víst á avtaluna frá 28. mai 1993, og tað er einki merkiligt í tí, at henda avtala verður tikin fram, tí hon hefur eina serliga støðu.

Tær fyrstu avtalurnar vórðu gjörðar í skundi, í einari akuttari kreppustøðu, meðan avtalan í mai 1993 var meira fyrirrekað, og er

ein meira yvirordnað heildaravtala.

Tóku hesar avtalur av heimastýri? Nei, heldur óvugt. Vórðu hesar avtalur ikki gjörðar, so høvdu vit einki heimastýri.

Í avtaluni 28. mai 1993 var gjørt av, at vit skuldu fáa hjálp til endurfígging av teimum uttanlandslánum, ið fóru at falla til gjaldingar komandi árin.

Í dag tykjað nógvir føroyingar, eisini nógvir politikarar, at vilja bagatellisera henda spurning. Men fingur vit ikki endurfíggingarmøguleika fyri uttanlands-

lánum okkara, so høvdu vit einki heimastýri í dag.

Tær meginreglur, sum eru lagdar í undanfarnar avtalur, eru enn galdandi. Flestu av hesum snúgva seg um vanligt vit og skil, um at reka forsvarligan figgar- og fiskivinnupolitikk, og vit áttu sjálv at hugsa so, uttan at onkur skuldi sagt okkum tað.

Besta avtala higartil, sigur lögmaður. Ja, helst er hetta ikki so langt av leið. Men orsøkin til at avtalan er so fræg, sum hon er, eru just undanfarnu avtalurnar. Tær hava virkað til, at vit, hóast nógvar trupulleikar, enn hava eitt stabilt og figgarliga rimiliga sterkt samfelag. Hetta fundament hava vit, sum undan vóru, latið upp í hendurnar á lögmanni at byggja víðari á.

Orð lögmanns, um at hann hefur vunnið okkum heimastýri aftur eru tað bera tvass. Um nakar hefur vunnið føroyingum heimastýrið aftur, ella rættari

bjargað heimastýrinum, so eru tað tey fólk og teir flokkar, sum gjördu og samtyktu avtalurnar síðani oktober 1992.

Annar spurningur er so, um vit framhaldandi skulu varðveita verandi skipan.

Tíðin er komin at fáa aðra skipan, sum ikki hefur veikleikarnar í heimastýrisskipanini, og sum er í tráð við gongdina í samskiftinum millum Føroyar og Danmark. Ein skipan, sum ger greitt, at vit, sum her búgva, hava fulla ábyrgd og fult ræði á øllum viðurskiftum í landi okkara.

Hesa uppgávu hava vit sett okkum fyrri.

Men fyrst var neyðugt at fáa eina betur virkandi stýrisskipan innanhýsis. Tí fingur vit nýggju stýrisskipanarlógina. Hon er eitt stig á vegnum.

Nú er at fara undir eina sjálvstýrslóg.

Marita Petersen

VALUTAKURSIR

		09.11.95	Ultimo síðsta mán.
USA	Dollari	551,95	547,60
Bretland	Pund	871,35	863,55
Týskland	Markur	387,90	388,14
Svøríki	Króna	82,56	82,39
Noreg	Króna	88,22	87,79
Frakland	Frankur	112,79	111,85
Belgia	Frankur	18,883	18,887
Sveits	Frankur	481,17	480,44
Holland	Gyllin	346,44	346,21
Italia	Liri	0,3472	0,3434
Finnland	Markur	129,52	128,81
Ísland	Króna	9,51	9,47
Eysturríki	Skillingur	55,169	55,192
Spania	Pesetas	4,511	4,484
Portugal	Escudos	3,702	3,688
Kanada	Dollari	408,34	409,72
Grikkaland	Drakmur	2,384	2,386
Japan	Yen	5,4032	5,3732
Írland	Pund	892,01	886,03
	XEU	713,33	712,58

Kelda: Føroya Sparikassi

TOUJOURS!

Bilbelti er lívbelti!

SLOGGI CONTROL TRUSSUR

BERT kr. **79,-**

Katrina Christiansen Tlf. 11524

BINGOTØLINI í dag

